

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Cdo/81/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1114221018                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.06.2021                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Bajánková           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2021:1114221018.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Z. M. E., narodená dňa X.X.XXXX, bytom E. X/XXXX, C., proti žalovanému: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Vázovova 7, Bratislava, o zaplatenie 6.862,25 €, vedenom na Okresnom súde Bratislava I. pod sp. zn. 11C/81/2014, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 12.decembra 2018 sp. zn. 2Co/45/2018, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 22.02.2017 č. k. 11C/81/2014-67 zastavil konanie, v ktorom sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému, aby jej vyplatil dávky v hmotnej núdzi, ktoré jej od júla 2011 odmietol priznať, spolu vo výške 6.862,25 €, s odôvodnením, že žalovaný svojím nesprávnym výkonom štátnej správy na oddelení hmotnej núdzi spôsobil škodu, za ktorú ručí štát, t. j. Slovenská republika, pričom uviedla, že rozhodnutie o nepriznaní dávky v hmotnej núdzi vôbec nebolo vydané. Súd prvej inštancie žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania a rozhodol, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, ako orgánu príslušnému na rozhodnutie vo veci.

1.1. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 3 a § 10 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), a vecne tým, že rozhodovanie o dávkach sociálneho zabezpečenia a v tom aj o priznaní finančných príspevkov pre občanov sociálne odkázaných patrí do kompetencie orgánov verejnej správy, a teda ide výslovne o vec, o ktorej podľa zákona rozhodujú iné orgány ako súdy, z dôvodu ktorého súd prvej inštancie konanie zastavil a vec postúpil žalovanému, ako príslušnému orgánu na rozhodnutie v danej veci. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalovaný správny orgán je nositeľom suverénnej právomoci a súd v občianskom konaní nemôže zaviazať správny orgán na vydanie určitého konkrétneho rozhodnutia. Postúpením veci žalovanému bude zachovaná súdna ochrana subjektívnych práv žalobkyne ako účastníčky správneho konania, ktorá následne, ak nebude spokojná (resp. sa bude domnievať, že sú nezákonné) s rozhodnutiami orgánu verejnej správy, sa môže domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia

orgánu verejnej správy v správnom súdnictve. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 256 ods. 1 CSP a contrario. Žalobkyni ani žalovanému v príslušnom štádiu konania žiadne trovy nevznikli, a teda z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne uznesením z 12. decembra 2018 sp. zn. 2Co/45/2018 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobkyňa bližšie nešpecifikovala odvolacie dôvody, a preto preskúmaval rozhodnutie súdu prvej inštancie z hľadiska vecnej správnosti a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné ako vecne a právne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie uviedol, že právne vzťahy pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi, osobitného príspevku a jednorazovej dávky upravuje zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 417/2013 Z. z.“). V prejednávannej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 17.07.2014 domáhala voči žalovanému vyplatenia dávok v hmotnej núdzi spolu vo výške 6.862,25 €, ktoré jej od júla 2012 odmietol žalovaný priznať. Uviedla, že rozhodnutie o nepriznaní dávky v hmotnej núdzi vôbec nebolo vydané.

2.1.2. Odvolací súd charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným posúdil ako vzťah verejnoprávny, ktorý nemožno podriaďovať pod vzťahy uvedené v § 3 C. s. p. (nejde o vzťah súkromnoprávny ani o inú súkromnoprávnu vec), ani pod vzťahy uvedené v § 4 C. s. p. (žáden predpis neustanovuje, že v predmetnej veci rozhoduje súd v rámci civilného sporového konania). Z uvedeného potom vyplýva, že súdy v civilnom sporovom konaní podľa C. s. p. vec vyplývajúcu z tohto verejnoprávneho vzťahu neprejednávajú a nerozhodujú o nej. Je teda vylúčené, aby o akomkoľvek nároku spadajúcom pod režim zákona č. 417/2013 Z. z. (zákona č. 461/2003 Z. z. v prípade dávok v nezamestnanosti) rozhodoval všeobecný súd. Rozhodovanie súdu prichádza do úvahy iba v prípade preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy v správnom súdnictve, prípadne pri poskytovaní ochrany pred nečinnosťou alebo pred iným zásahom orgánu verejnej správy v správnom súdnictve, čo však nie je tento prípad.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. V dovolaní uviedla, že ho podáva podľa § 420 písm. f/ CSP. Namietala, že odvolací súd ako aj súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobkyne došlo k denegatio justitiae. V dovolaní ďalej popisovala svoju zlú sociálnu situáciu.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu majúca právnické vzdelanie (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Predmetom dovolacieho prieskumu je uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorý konanie zastavil z dôvodu, že o danej veci bolo už právoplatne rozhodnuté. Ide

teda o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, preto je proti nemu dovolanie prípustné.

9. Dovolací súd sa v ďalšom sústredil na skúmanie splnenia procesných podmienok, ktoré mu vyplývajú z ustanovenia § 161 C. s. p. a dospel k záveru, že daná vec nepatrí do právomoci súdov.

10. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu (v tomto prípade súdu) riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Civilný sporový poriadok vymedzuje právomoc súdov v § 3 a § 4. Ustanovenie § 3 C. s. p. určuje, že súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Nad rámec súboru vzťahov uvedených v § 3 C. s. p. súdy prejednávajú a rozhodujú aj iné veci, ktoré sa už nezakladajú priamo na práve súkromnom, ale len vtedy, ak to ustanovuje zákon - čo vyplýva z § 4 C. s. p.. Právomoc súdu je základnou procesnou podmienkou, ktorej splnenie súd skúma z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každej inštancii (§ 161 ods. 1 C. s. p.). Jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania (§ 161 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 9 resp. § 10 ods. 1 C. s. p.).

11. V danom prípade je predmetom konania zaplatenie sumy 6.862,25 €, titulom dávok v hmotnej núdzi, pretože žalobkyňa tvrdí, že spĺňa pre ich výplatu zákonné podmienky. Právne vzťahy pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi, osobitného príspevku a jednorazovej dávky upravuje zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 417/2013 Z. z.“). Otázka, ktorý orgán je oprávnený rozhodovať vo veciach pomoci v hmotnej núdzi je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravená výslovne. Je ním Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (§ 26 ods. 2 písm. a/ zákona č. 417/2013 Z. z.).

12. Z uvedeného vyplýva, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobkyne nebolo dôvodné, a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

13. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok